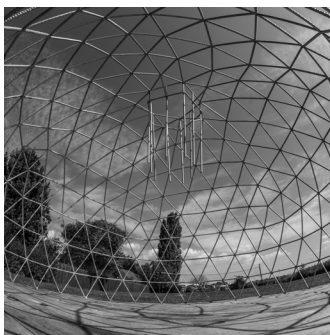

BOTHÁZI MÁRIA

ONLINE MÉDIAKÖRNYEZET: MIT OLVAS AZ ERDÉLYI MAGYAR?

...az erdélyi magyar online-olvasó jól rétegzett, eltérő webhelyeket eltérő kínálatért keres. Ebből a szempontból szinte értelmetlen hírversenyről beszélni e kolozsvári székhelyű erdélyi magyar portálok között...

■ Az alábbi tanulmány azt vizsgálja, milyen preferenciák szerint olvas az erdélyi magyar portálok olvasója. Mindezt három, jellegében eltérő, kolozsvári székhelyű magyar portál belső mérései alapján mutatom be, a Transindex, a Főtér.ro és a Maszol.ro egyhavi – 2017. januári – preferenciái mentén. Összefoglalóan bemutatom a leginkább „kattintott” cikkeket (tematika, témakezelés, stílus, cím, lead), megpróbálom leírni, ki lehet az illető webhely olvasója, és miért látogat el épp oda, ahova.

A Transindex

■ Az 1999-ben az első magyarországi portál, az Internettó erdélyi kiadásaként elképzelt és útjára indított Transindex első, jó ideig piacvezető és ma is töretlenül jelen lévő szereplője az erdélyi magyar online médiának.

A Transindex láthatóan ma is igyekszik fiatalos, trendi, nagyvárosi attitűdjét megőrizni, kínálatában hangsúlyosan vannak jelen a zöld (ezek a Think Outside the Box összefoglaló című blogbejegyzések az oldalhoz kapcsolódó, de külön projektet képező lapon kapnak helyet), a másságra vonatkozó, a húszas-harmincas generáció életmódjához (trendek, fesztiválok) társítható témák. Mindazonáltal idén januárban elsősorban a hónap politikai témáit keresték a portál olvasói. A szerkesztőség nem adott ki számzerű olvasottsági mutatókat, ám a legolvasot-

tabb anyagok listáját rendelkezésre bocsátotta. A 2017. januári top 10 ekként mutat:

1. Lemond tisztségéből Kovács Péter, az RMDSZ ügyvezető elnöke
2. Így szaporodik az erdélyi magyar
3. Kelemen Hunor válasza Ágoston Hugó nyílt levelére Maszol-ügyben
4. Pénzcsinálók – jogerősen betiltották az Igazi Csíki Sör gyártását
5. Orbán János Dénes kezébe vette a fiatal irodalom sorsát. Óirgalmatyja-nehagyjel!
6. Bakk-Dávid Tímea: Olosz Gergelyt kitüntették az RMDSZ SZKT-n. Tessék?
7. Egy mentes vizet kérek. Így nevetünk Dragneán.- T-Rex
8. Ti is érzitek, hogy ez így nem elég?
9. Kelemen Attila Ármin: Az Erdélyi Riport megszűntetése kapcsán
10. „Nem igaz, hogy újságírók kerültek utcára az Erdélyi Riporttól.”

A legolvasottabb anyag egy január negyedikén megjelent interjú, amelyben gyakorlatilag a portál dobja, pontosabban robbantja be a bombahírt Kovács Péter lemondásáról – nyilván az exkluzivitás érezhetően nem tekinthető véletlennek, a beszélgetés hivatalosan tájékoztató jelegű, hiányzik belőle a részletekre rákérdezés, olykor akár offenzíven is. Az óvatos interjúból konkrét részletek nem derülnek ki a miértről és továbbiakról, de önmagában ütős újdonság a lemondás ténye és az, hogy az RMDSZ ügyvezető elnöke a médiában folytatja. (Azóta Kovács Pétert újságíró-riporterként hallgathatjuk a Kolozsvári Rádióban.)

Alapos háttér munka eredménye viszont a toplista második helyén szereplő összeállítás, amelyben a szerkesztőség nemcsak annak jár utána, hogy 2016-ban hány magyar gyerek született az erdélyi városokban, hanem annak is, hogy melyek voltak a leggyakoribb nevek tavaly.

A hónap harmadik legolvasottabb anyaga Kelemen Hunor január 12-én megjelent válasza Ágoston Hugó nyílt levelére, amelyben az újságíró azt a kérdést intézi az RMDSZ elnökéhez, hogy a lapot – akárcsak a Transindexet – kiadó Progress Alapítvány miért menesztette őt a Maszol hírportáltól. Kelemen azt írja, nem tartja közügynek a hasonló menesztéseket, alaptalan vádaskodásnak nevezi, hogy Ágoston azt inszинуálja, szerződését csak azért nem hosszabbították meg, mert egyik-másik véleményével a kiadó vagy az azt működtető RMDSZ elnöke nem ért egyet. Tudomása szerint – mivel erről tájékoztatta őt a Maszol kiadója és főszerkesztője – a publicista elbocsátásának nem politikai vagy ideológiai okai vannak, hanem mert arra a konklúzióra jutottak, hogy újításra, váltásra van szükség.

A lista negyedik helyén az Igazi Csíki Sör betiltásáról szóló hírcikk, amelyben az alap MTI-hírből kiindulva a *Pénzcsinálók* rovat megszólaltatja a vállalat többségi tulajdonosát, Lénárd András. A hír kapcsán jól kiviláglik az online médiateret jellemző hírverseny, a különböző webes felületek egymást hivatkozzák, a Transindexet a cikk 15 óra körüli megjelenése után 17 óra körül például a *Krónika*. A Maszol már 14 óra körül saját részletekkel jelentkezik, Cseke Péter Tamás Hajdu Gábort, az Igazi Csíki Sört gyártó cég jogi képviselőjét éri el. (A Maszol Lénárd megszólalását a Mihir című portálról idézi.) A cikk a Transindexen 296 like-ot kap, a Maszolon 1,7 ezret, ami elég nagy olvasottságbeli különbségre enged következtetni.

A toplista ötödik és hatodik helyezettje két publicisztikai írás: az ötödik a költő Orbán János Dénes sokat vitatott magyarországi íróakadémiai ténykedését, pontosabban ezúttal a Kárpát-medencei Tehetséggondozó KFT-nek könyvében, az *Enumeráció* című antológiában megjelent, O. J. D. által jegyzett előszóban közölteket, a polkorrekt irodalomnak szóló „hadüzenetet” vitatja, szerzője Kulcsár Árpád. A bukott RMDSZ-politikus, Olosz Gergely a Szövetség általi kitüntetését nehezményezi kritikus-ironikus hangvétellű jegyzetében Bakk-Dávid Tímea: „Mennyire üdítő lenne egyszer, csak egyszer, csak legalább most kiállni a nyilvánosság elé, és azt mondani: ezt elszúrtuk, bocsánatot kérünk, nem gondoltuk végig, visszavonjuk” – írja. A cikk mindenképpen a kiegyensúlyozott tájékoztatásra törekvés letéteményeseként értékelhető a Transindex szerkesztőségétől.

A következő anyag a Transindex szolgálati blogján, a T-Rexen Liviu Dragnea amerikai látogatásakor készült képek kapcsán született mémek szemléje.

A nyolcadik helyen szereplő, január 25-én megjelent publicisztikai írás Főcze János doktorandusz, a Transindex volt munkatársa tollából született, és az erdélyi közélet és közbeszéd sajátos vonásairól, önző, öntelt és szomorú voltáról elmélkedik történelmi kontextusban.

A lista utolsó két cikke ahhoz a médiabotrányhoz kapcsolódik, amely szintén tematizálta az erdélyi közbeszédet a 2017-es év elején: az *Erdélyi Riport* című hetilap szintén a kiadó, Progress Alapítvány általi megszüntetését, amit karácsonykor jelentett be a lap szerkesztősége. Elemzésünk szempontjából érdekes lehet a kilencedik helyen szereplő, Kelemen Attila Ármin által jegyzett véleményanyag részlete: „Miért kell fenntartásokkal kezelni a romániai magyar portálok nézettségi adatait? A Riport megszüntetése kapcsán fontos érv volt, hogy a lapot alig olvasták. Könnyen meglehet, hogy a lapot főleg azok olvasták, akik írták. Nagyon nehéz eldönteni, hogy mit kell fenntartani és mit nem. Nyilván az erőforrásokat elsősorban oda kell csoportosítani, ahol a közösség számára termelnek is. De lehet erre matematikai képletet felállítani? A téma végtelen vitákat szülhet. Millió szempont lehet, és persze minden eset más. Kétszázan vagy kétezren olvasták naponta a Riportot? Ha az olvasók IQ-ját adnánk össze, milyen korrelációban lenne más portálok hasonló paraméterével? Jelzem, a téma végtelen. Mégis, ez a nézettségi érvelés némileg nyugtalanít. Miért? Mert most, ezáltal értettem meg a játék lényegét. A Maszol RMDSZ felé való teljesítménylegitimációja tudniillik egy ferdítésen alapul. A Maszol úgy kommunikált a szövetségen belül, mint akik megnyerték a választási hírversenyt. Viszont: ha a Maszol nézettségi statisztikáiból kivonjuk azt, ami olyan bulvár tartalmakra irányul, amelyeket a Maszol a Facebookon nyom fizetett hirdetésben, az a kérdés, hogy melyik romániai magyar portál nyerte a választási hírversenyt, árnyaltabb képet mutat.”

A legolvasottabb januári anyagok közt, listánk tizedik helyezettjeként szerepelt a szintén Balázsi-Pál Előd által jegyzett hosszú interjú Kelemen Hunor korábbi sajtótanácsosával, az Erdélyi Riportot kiadó Progress Alapítvány igazgatótanácsának elnökével, Nagy-Debreczeni Hajnallal. Nem megszüntették, hanem felfüggesztették a Riport működését – állítja ebben Nagy Debreczeni, és cáfolja azt is, hogy a Fidesznek bármiféle befolyása lett volna a döntésre.

■ A 2014-ben indult Főtér című, a magyarországi támogatottságú Erdélyi Média-tér Egyesület ernyője alatt indult. Meglehetősen új szereplőként az erdélyi magyar médiapiacra sikerült mára kialakítania olvasótáborát, amelynek tagjai elsősorban egyedi nézőpontú, gyakran humoros-ironikus, saját szűrőn átszűrt és nem a klasszikus újságírói műfajok elvárásai szerint építkező anyagokért keresik a portál kínálatát. A Főtér elsősorban közéleti-politikai témákkal jelentkezik, amelyeket kevés kulturális és még kevesebb, a honi életmódhoz kapcsolódó témával tarkít.

A portál legolvasottabb anyagai januárban a következők voltak:

1. Baj van a Brassaiiban
2. A Nagy-Moldova térkép megkondította a román vészharangot
3. Cáfolja a SIE, hogy foglalkozna Erdély elcsatolásának állítólagos tervével
4. Ki-kicsoda a Grindeanu (Dragnea)-kormányban?
5. Botrány: a titkosszolgálatok tíz évig könyékgig turkáltak az igazságszolgáltatásban
6. Keményen számon kérte a román hatóságokon a magyarokkal szembeni fellépést Balog Zoltán Tordán
7. Hírek
8. Filmsorozat készül a románok mítoszokkal teli őstörténetéről
9. Putyin Nagy-Moldova térképét ajándékozta Dodonnak
10. Románia máris jól kiakadt Dodonra
11. Románia frissen kinevezett miniszterelnöke máris szegi a törvényt
12. Dan Tanasă vényomása ismét gyászlobogó miatt ugrott az égig

Ha megnézzük a listát, leginkább egyedi szemszögből feldolgozott, az alap-hírben rejtőző, azt kiugrasztó információkról van szó.

Az első helyen szereplő *Baj van a Brassaiiban* egy közleményből íródott, és arról szól, hogy végveszélybe került a kolozsvári Brassai Sámuel Elméleti Líceum. Ismét sajátosan, nem hagyományosan hírszerűen megírt hír, amelyről mindent elmond, ha a leadjét idézzük: „Ha ez igaz, akkor hahó, RMDSZ, baj van, és nemcsak Köpecen, Marosvásárhelyen, hanem Kolozsváron is!”

A második legnépszerűbb anyag *A Nagy-Moldova térkép megkondította a román vészharangokat* című, Cristian Unteanunak az *Adevărul*-ban megjelent *Avertismentul sever pentru România* című cikkének magyarra átültetett változata. A véleményanyag arra mutat rá, hogy ha Igor Dodon, a Moldovai Köztársaság elnöke Moszkvában Nagy-Moldova térképet kapott Vlagyimir Putyin orosz elnöktől, akkor Magyarország...

A harmadik helyen áll egy Mediafax-hír továbbfejlesztése, mely *Cáfolja a SIE, hogy foglalkozna Erdély elcsatolásának állítólagos tervével* címmel január 25-én jelent meg, és még így is igen előkelő helyet ért a havi listán. Az előbbi hír – és még lesz e témába vágó top 10-ben – is ebbe a tematikai egységbe kapcsolható. Itt most arról van szó, hogy „A SIE közleményben hangsúlyozza, hogy az utóbbi napokban Románia feldarabolásával kapcsolatban felröppent »hírek« nem reálisak és nem létezik semmiféle hírszerzési dokumentum, amely ezt az állítólagos helyzetet vizsgálná.”

Rendkívül munkás összeállítás lehetett a tájékoztató, de a portál ironikus stílusát nem nélkülöző, az említettek múltjára ekként rátekintő írás, a lista negyedik helyezettje, a *Ki-kicsoda a Grindeanu (Dragnea)-kormányban?* Gabriel Beniamin Leş védelmi miniszter, a szatmári felfegyverző, Petre Daea mezőgazdasági miniszter, a honatyák luxusnyugdíjának és szeretője kenyérbe kerülésének élharcosa, Carmen Daniela Dan belügyminiszter a titkos befutó Dragnea hátszágából – derül ki többek közt az összeállításból.

Szintén a témát igen alaposan körüljáró, ezúttal komolyabb hangvételű összeállítás listánk ötödik helyezettje – Fall Sándor figyelemfelkeltő, *Botrány: a titkosszolgálatok tíz évig könyékig turkáltak az igazságszolgáltatásban* című cikkében egy arról szóló dokumentumról és tartalmáról ír január 17-én, hogy a SRI aktívan beavatkozott az igazságszolgáltatás folyamatába.

Bizonyítékkal arra, hogy megfelelő tálalással sok minden elérhető az online világában, a hatodik legolvasottabb anyag a Főtéren egy MTI-hír, amelynek címe: *Keményen számon kérte a román hatóságokon a magyarokkal szembeni fellépést Balog Zoltán Tordán.* A főteres lead pedig így hangzik: *A magyar iskolák vezgálását és a csíksomlyói búcsú világorökséggé nyilvánításának elszabotálását is felrótta.* Ez azért érdekes, mert a Gazda Árpád által jegyzett alap MTI-hír címe *Balog Zoltán: a hit szabadságáért ma is meg kell harcolni, még Európában is,* leadje pedig: *Balog Zoltán szerint a hit szabadságáért ma is és Európában is meg kell harcolni – az emberi erőforrások minisztere az erdélyi Torda unitárius templomában beszélt erről pénteken azon az ünnepi istentiszteleten, amelyet a vallás-szabadság 449 évvel ezelőtti kihirdetése alkalmából tartottak.* Ezt így hozza egyébként több erdélyi lap, köztük a *Krónika* is.

Mínthogy a lista hatodik helyén szereplő, általános „hírek” címkét ebben a keretben nem tudom értelmezni, átugrom, és hatodik helyre a *Filmsorozat későül a románok mítoszokkal teli őstörténetéről* című írást sorolom. A videóval ellátott, január 13-i rövidhír szerint márciusban jön a román *Trónok harca*. A *Géták: babona és háború* című filmsorozat az első, amelyik a géta-dák civilizációt állítja középpontjába, főhőse Decebal dák király jobbkeze, Vezina. Cselekménye a dák-római háborúk idején, 80 körül játszódik.

Ismét a cím-lead páros fölötté fontos voltára hívja fel a figyelmet (illetve természetesen a hírzékenységre) az a Digi 24 alaphírből átírt rövidhír január 17-én, amelynek címe: *Putyin Nagy-Moldova térképét ajándékozta Dodonnak,* és egyetlen mondatos leadje: az orosz elnök pontosan tudja, mivel lehet hergelni a kis Romániát.

Egy nappal később – a januári legolvasottabb anyagok közt a nyolcadik – máris a román reakcióval hasít a Főtér, ugyanis „Románia máris jól kiakadt Dodonra”. Szintén rövidhírről van szó, meszeszerűen hétköznapi megfogalmazásmódja érdekes: „Na, ennyi kellett a román külügyminisztériumnak. Azonnal helytelennek minősítette a moldovai elnök nyilatkozatát, továbbá kijelentette, hogy nem felel meg a Románia és a Moldovai Köztársaság közötti sajátos politikai realitásoknak. A román külügy szerint a Moldovai Köztársaság minden polgárának vágyait ki lehessen elégíteni, felelősségteljes viselkedésre van szükség. Irgum-burgum!” A szerző egyébként Szántai János, a portál főszerkesztő-helyettese, aki költőként, sőt gyermekversek szerzőjeként is ismerhetünk.

A toplista utolsó előtti helyezettje a szintén sajátosan Szántai-stílusban megírt, szintén kishír – ezúttal bizonyító videóval – arról, hogy „a Realitatea TV egyik riportere rajtakapta a miniszterelnök urat, amint a képviselőház elnökének

(Liviu Dragnea, ugye) irodájában éppen egy cigit tart a szájában. És tartunk tőle, nem azért, hogy megegye ebédre. Na és hol van a képviselőház elnökének irodája? Hát Románia parlamentjének épületében. És mi Románia parlamentje? Egy közintézmény. És mit mond a dohányzásellenes törvény a közintézményekben való füstölésről? Hát, hogy tilos. Na kérem, ennyit arról, hogy kinek mit és hol szabad.”

Dan Tanasă vérnymása ismét gyászlobogó miatt ugrott az égig – ezt a plasztikus címet viseli a legnépszerűbb januári cikkek közül a tizedik. Szerzője, Fall Sándor igen érzékletes stílusban foglalja össze január 24-én az önkormányzati képviselő Facebook-bejegyzése nyomán született kis krokiját, amely arról szól, hogy Tanasă nehezményezi a sepsiszentgyörgyi városháza eljárását, hogy fekete zászlót tűz ki elhunyt dolgozói emlékére, lévén, hogy a zászló a románok nemzeti ünnepe táján lengett odakünn.

A Maszol

■ A Maszol.ro az anyagi nehézségek miatt 2012. július 1-től megszűnt Új Magyar Szó című napilap utódja, és portálként indulásakor azon a nyomon kívánt haladni, amelyen jogelődje is. Időközben a Maszol a piaci igényekre válaszolva a bulvárosabb tartalmak felé is nyitott, ekként Cseke Péter Tamás erős kezű főszerkesztősége alatt egyik vezető portállá nőtte ki magát Erdélyben. Míg a Transindex és a Főtér egyedi hangon és olykor akár rétegtémákkal szól olvasóihoz, a Maszolra elsősorban klasszikus hírportálként tekinthetünk, amely azon túl, hogy politikailag támogatói támogatását tartja szem előtt, a gyors reagálásra, a gyors hírközlésre, a hatásos címekre, leadekre és felütésekre, a b-betűs tartalmakra (botrány, baleset, bulvár) helyez hangsúlyt. A portál legolvasottabb anyagai januárban:

1. Közúti bírságok: februártól 16 százalékkal nő a büntetőpont értéke
2. Belföld
3. Borzalmas gyilkosság történt a Hargita megyei Homoródalmáson
4. Mutatjuk, hol fog szünetelni az oktatás hétfőn és kedden
5. Elfogták a homoródalmási gyilkost, beismerte a tettét
6. Szülőföldön magyarul: jelentősen nőtt a támogatás összege
7. Huszonkét illeték szűnik meg a belügyminisztériumi intézményekben
8. Fontos KRESZ-módosulások lépnek hatályba szombaton
9. Mínusz 16 fokban tettek utcára egy 16 éves diáklányt Székelyudvarhelyen
10. Hármás baleset történt hétfő este Gyergyóditró határában
11. Várhatóan négynapos lesz a következő hétvége a közalkalmazottaknak

Úgy tűnik, a lista meglehetősen alátámasztja a fenti állítást, azzal a kiegészítéssel, amely a közérdekű-tájékoztató anyagok népszerűségére tér ki.

Látható, hogy a listavezető kattintáásszámszerző írás, a január 3-án megjelent *Közúti bírságok: februártól 16 százalékkal nő a büntetőpont értéke* a cím mellett egy figyelemfelkeltő, mindenkit érdeklő és az aktív lakosság egészét érintő hírt is közöl: február elsejétől 1450 lejre nő a jelenlegi 1250 lejről az országos bruttó minimálbér. Voltaképp egy néhány soros, objektív hangvételű rövidhírről van szó, a Maszol által jegyzett hír ugyanazt ismétli, ami a címből és leadből már kiderült.

Hírcikknek tekinthető a lista második helyezettje – a portál által elküldött toplistán második helyen a belföld rovat letöltésszáma szerepel, de ezt, akárcsak korábban a Főtér esetében, nem tudom ebbe az értelmezési keretbe illeszteni, így az íráscímek mentén haladok –, amely még Szilveszter napján jelent meg, és megrázta az erdélyieket: *Borzalmas gyilkosság történt a Hargita megyei Homoródmásán*, így szól a cikk címe, a lényeg pedig már a meglehetősen bulvárosra hangolt felvezetésből kiderül: *Rettegésben élnek két napja a Hargita megyei Homoródmás lakói: különös kegyetlenséggel megöltek egy helybéli idős asszonyt, és a tettes még nem került elő.* (Alább kiderül: azóta a 15 éves tettes előkerült, és az ügy lezárult.) Az írás klasszikus hírszerkesztést és hangvételt követ, és a különösen kegyetlen gyilkosság részleteire, a helyiek félelmeire mutat rá, megszólal a helyi alpolgármester is.

Január 8-án, vasárnap alaposan körüljárt és folyamatosan frissített hírcikkben ismerteti a portál a közérdekű információkat a cudar időjárás miatt beszüntetett oktatás részleteiről. Az országos kitekintésű, *Hírösszefoglalóként jegyzett Mutatjuk, hol fog szünetelni az oktatás hétfőn és kedden* című írás hangvétele és stílusa a korábbiakéval megegyező.

A jól pörgő témák utánlövése mindig népszerű, ezt támasztja alá Cseke Péter Tamás *Elfogták a homoródmási gyilkost, beismerte a tettét* című január 24-i cikke is. A szintén hírcikként kategorizálható írás gyorsasága és témakövető jellege mellett vélhetőleg exkluzivitása miatt robban: a szerzőnek sikerül megszólaltatnia az áldozat unokáját, Pál Szilárdot, akitől első kézből szerzi azt az információt, hogy őrizetbe vették előző nap este a homoródmási gyilkosság elkövetőjét, egy 15 éves fiút, aki beismerte tettét.

Roppant egyszerű, közleményből írt, tájékoztató jellegű hír a toplista következő darabja: a *Szülőföldön magyarul: jelentősen nőtt a támogatás összege* című hír január 31-én jelent meg, és a téma jellegénél fogva mégis bekerül a legtöbbször keresett januári Maszol-hírek közé.

Hasonlóan tájékoztató jellegű a lista következő darabja, a *Huszonkét illeték szűnik meg a belügyminisztériumi intézményekben* című – a január 29-i hírcikk az Agerpres magyar szerkesztőségének vélhetőleg „maszolosított” változata. Jó hír, minden értelemben: 1,2 ezer ember kedveli.

Hasonlóan tényközlő és informatív a hetedik helyezett *Fontos KRESZ-módosulások lépnek hatályba szombaton* című január 20-i cikk. Az economica.net-tel jegyzett cikk sokszorosan semmit el nem áruló cím, lead és cikk-kezdet után sorolja fel az aktuális változásokat, amelyek leginkább a parkolásra és a járművek elszállítására vonatkoznak.

A következő helyen a *Mínusz 15 fokban tettek ki az utcára egy 16 éves diáklányt Székelyudvarhelyen* című január 20-i, az *Udvarhelyi Híradótól* – feltehetően gyorsan – átvett cikk, szintén néhány bekezdésű rövidhír áll. A téma felkavarta és megosztotta az erdélyi olvasókat, több fórumon kommentözön és -háború indult, a bentlakás – ahonnan a lányt kilakoltatták – is közlemény kiadására kényszerült. Az ügy Magyarorszáig is eljutott, Lukács Csaba tényfeltáró riport is közölt, több oldalról is megvilágítva azt a *Magyar Nemzet* hasábjain.

A b-betűs tematizáció ékes darabja a toplista kilencedik helyezettje: *Három baleset történt hétfő este Gyergyóditró határában* című, január 16-án megjelent hír szép példa a civil és a mainstream média együttműködésére. A hír témáját és fotóit egyaránt egy olvasó küldte a szerkesztőségnek. A hír objektív, tényközlő hangnemben íródott, pusztán két bekezdés arról, hogy: „A baleset vélhetően

a sűrű köd miatt következett be, olvasónk tájékoztatása szerint nagyon rosszak voltak a látási viszonyok. A helyszínelés ideje alatt az E 578-as jelzésű úton szünetelt a forgalom.”

Az említettekhez képest nem mondható újdonságnak a *Várhatóan négynapos lesz a következő hétvége a közalkalmazottaknak* című, január 17-i anyag sem. A rövid, tájékoztató hírcikk kitér arra is, hogy melyek lesznek az állami szabadnapok ebben az évben. Szerzője nincs, az rtv.netről átvett fordítás.

Következtetések

■ A népszerű anyagok felsorolása és bemutatása nyomán az alábbi következtetéseket vonhatjuk le:

1. Idén januárban elsősorban a hónap közéleti témáit keresték a Transindex olvasói. Elsősorban azok a cikkek voltak népszerűek, amelyek a vezető RMDSZ-politikusok megszólalásaihoz köthetők (Kovács Péter-interjú, Kelemen Hunor nyílt levele): a jelek szerint a 2015-ig a Kelemen Hunor RMDSZ-elnök tulajdonában lévő portál ma is az a fórum, ahol bizalommal és szívesen adnak hangot az erdélyi közéletre reagáló vélekedéseiknek a politikusok, RMDSZ-közeli közszereplők (Nagy-Debreczeni Hajnal-interjú). Mindenképp a kiegyensúlyozás törekvéseként értékelhető az a publicisztika, amely Olosz Gergely díjazásának visszásságaira hívja fel a figyelmet. A legnépszerűbb januári Transindex-anyagok az erdélyi magyar közélet leginkább botránykeltő témáihoz kötődnek: Kovács Péter lemondása, az *Erdélyi Riport* megszüntetése körüli, a Maszol publicisztikarovatának átalakítása nyomán kialakult hajcihő, az erdélyi magyar nyilvánosság sajátosságai, az Igazi Csíki Sör márka beszüntetése. Csupán két anyag van a tízből, amely más témakörhöz köthető, az, amelyik a legnépszerűbb gyermekneveket sorolja fel, és az, amelyik a Liviu Dragnea amerikai látogatására reagáló mémeket mutatja meg. Mindemellert a három elemzett portál közül a Transindex az, amely műfajilag a klasszikus sajtóműfajok vonatkozásában a legszélesebb skálát vonultatja fel. Tíz legnépszerűbb anyagából 5 publicisztika, 2 interjú, 1 összeállítás, 1 hírcikk és 1 nyílt levél. Az anyagok stílusa ehhez mérten klasszikusan komoly hangvételű, publicisztikai sok szempontúak, odamondósak, de amolyan csak a portálra jellemző stilisztikai sajátosságokat, egyedi megszólalásokat e toptűzben nem fedezhetünk fel. Sajátosan izgalmasan építkezőek viszont a címeik (túl azon, amit az online megkövetel), több esetben is a kijelentés-reakció felépítést figyelhetjük meg, ezzel a többi portál esetében nem találkozhatunk. Valószínűleg ez a stílus egyetlen szerkesztő nevéhez kötődik, aki a címadásban jeleskedik, függetlenül attól, hogy az említett cikkek más-más szerző tollából származnak.

2. A Főteret valószínűleg egyedi hangvétele miatt kedvelik olvasói. Ha megnézzük a listát, leginkább sajátos szemszögből feldolgozott, az alaphírben rejtőző, azt kiugrasztó információk voltak januárban a legnépszerűbbek. A korábban említett Transindexszel, de még inkább a Maszollal szemben a Főteret nem ad a műfaji tisztaságra, ekként a sokszínűsége sem. Pontosabban sokszínűsége éppen egyediségében rejlik, anyagai csak a portálra jellemző stílusban íródnak, sőt a megírás módjából a szerzőkre is ráismerhetünk. A Főteret esetében tehát mindenképpen méltatni kell szerkesztőinek az átlagosnál jobb íráskészségét, ugyanakkor a fősodorral szembemenő ironikus látásmódját. A toplistás anyagok ismeretében elmondható, hogy a Főterre az országos hírek-történetek, illetve a nagy-

világ híreinek az erdélyi olvasót érintő megfogalmazása miatt járnak az olvasók – ebből a szempontból egészen érdekes és meglepő eredmény, hogy a Transindex és a Maszol sokkal inkább regionális, mint a Főtér. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a népszerű anyagok zöme a kisebbség-többség (ebben az értelemben nem csak a román–magyar) együttéléshez köthető, a tíz legnépszerűbb anyagból nyolc ilyen. Ebből négy a román–magyar alá-fölérendeltségi viszonyból adódó problémákra világít rá, a többi a román valóságot mutatja be, illetve a nagyvilágra tekint ki román perspektívából. Az is elmondható, hogy a Főtér olvasója nyitott megismerni Romániát, a dolgok érthető, saját szűrőn keresztüli elmagyarázása érdekli. Szereti és érti a humort (bár ez a kijelentés a kommentek olvasatakor sokszor vitatható), az őt körülvevő valóságot önálló szemszögből igyekszik szemlélni. A Főtér tehát anyagai alapján szintén a jól tájékozott, elsősorban városi, a közéletet kritikusan szemlélő, a fősodorral szembemenő olvasót szólítja meg. Cím- és leadépítkezési technikái a klasszikusnak nevezhető online-szabályokat követik, címeik akciócímek hívószavakkal, leadjeik rövidek, gyakran a címek folytatásai, és általában akként megkomponáltak, hogy majd a cikket olvasva derüljön ki a lényeg. Ez a hatásvadász jelleg viszont a jóízlés és a kiegyensúlyozott tájékoztatás keretein belül marad, nem csúszik félre a nem valószínű tájékoztató kattintásvadászat felé.

3. Szintén ezt az építkezést követi – sokkal hírszerűbb, tényközlőbb hangvételben – a Maszol portál is, amely, bár fokozottan odafigyel a b-betűs tematikákra, szintén szem előtt tartja a valós, megalapozott tájékoztatást. A Maszol-olvasó vélhetőleg gyors tájékozódást szeretne, amikor a portálra kattint, emellett a színes vagy hétköznapokhoz köthető hírek-információk érdeklik. A meglepő és a szokványos lehet az a két pólus, amely az idelátogatókat megfogja, mindkettő a hétköznapi élethez kapcsolhatóan. Mert a három elemzett portál közül a Maszol lehet a leginkább az, amely az egyszerű, köznapi embert megszólítja életkorra, iskolázottságra, lakhelyre való tekintet nélkül. Tíz legolvasottabb januári anyaga közül hat közérdekű információt közöl a KRESZ-módosítástól az adóig és a Szülőföldön magyarul támogatásig. A top 10 négy anyaga köthető a baleset-bulvár-botrány hármashoz, kettő a homoródalmási brutális gyilkosságról, egy egy balesetről szól, egy pedig – az utcára tett diáklány esete – botránynak minősíthető. A lista anyagainak mindegyike klasszikus építkezés szerint megírt hír vagy hírcikk, általában közlemény vagy fordítás alapján. A hírek többnyire rövidek, két-három bekezdésből állnak, könnyen áttekinthetők és olvashatók. Nyelvezetük egyszerű, érthető, mondataik rövidek, objektív hangvételűek. Önálló stílus ezeket az anyagokat sem jellemzi, olyannyira nem, hogy szerzők sem jegyzik őket: a tizből egy esetben írja alá szerző az írást. Témáik tehát nem politikai és közéleti jellegűek, mint ahogyan az az előző két portál esetében volt tetten érhető, sokkal inkább a mindennapi életvitelhez és környezethez köthetők. Öt esetben főként csak az erdélyi magyarságot érintőek, öt esetben országos kitekintésűek, de Románia teljes lakosságához kapcsolódnak.

A három portál egyhavi népszerűséglistáját áttekintve összességében elmondható: az erdélyi magyar online-olvasó jól rétegzett, eltérő webhelyeket eltérő kínálatért keres. Ebből a szempontból szinte értelmetlen hírversenyről beszélni e kolozsvári székhelyű erdélyi magyar portálok között, eltérő profilú oldalakról lévén szó, tematizációjuk, hangvételük határozza meg helyüket a sajtópalettán.